

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrske dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Národna Tiskarna“ telefon št. 85.

Ljubljana — oškodovana?

Klerikalni agitatorji se pehajo na vso moč, da bi škofov sklep glede zgradbe njegovih zavodov politično fruktificirali. Zdaj brusijo pete in letajo od hiše do hiše, bridko tožeč, da bo imela Ljubljana velikansko škodo, ker škofovi zavodi ne bodo stali v njenem ozidju. Umevno je, da pri tem tudi krepko udrihajo po občinskem svetu, dasi dobro vedo, da se je škof že poprej odločil, da ne zida svojih zavodov v Ljubljani, še predno je njegova prošnja prišla v klub na razgovor. Najeti klerikalni agitatorji se pri tem pač ravna po navodilu škofovega lista. Ta bi rad z lažjo preslepil javno mnenje. Temu se nihče ne čudi, ker tega smo že vajeni, čuditi se je samo, da škof dopušča, da se na njegov račun tak „švindel“ uganja, ne da bi temu ugovarjal, kar postavlja v nekam čudno luč njegovo resnicoljubnost. Ljubite resnico, hčerko božjo — stoji zapisano!

Klerikalna agitacija ne bo imela uspeha. Ljubljansko prebivalstvo je preveč razsodno, da bi se dalo ujeti v take pasti in dobro uvideva, da bi Ljubljana ne imela prav nikake koristi, pač pa še škodo, če bi bil škof svoje zavode zgradil v mestu. Brez ozira na nazadnjaštvo, ki se bo iz škofovih zavodov širilo po slovenski domovini in v prvi vrsti po kranjski deželi ter pehalo v pogubo resnične omike in pravega napredka tako krvavo potrebni slovenski narod, bodo ti zavodi prava nesreča za tisti kraj, koder bodo stali. Stroški za vzdrževanje teh zavodov bodo velikanski, kakor so z ozirom na gmotne razmere naše dežele stroški za ustanovitev velikanski. V prid teh nesrečnih zavodov se izsesava naše ljudstvo sedaj in izsesavali ga bodo še v hujši meri, kadar bode treba dobiti sredstev za vzdrževanje. Ljubljana bi takorekoč izkervavela, če bi bili škofovi zavodi na njenih tleh, tako bi se prebivalstvo odiral za „prostovoljne prispevke“.

Koristi bi od zavodov ne imela Ljubljana prav nobenih. Koliko je že sedaj klerikalnih zavodov v našem mestu! Skoro

več kakor v vsakem drugem. Ni ga iz lahka dobiti mesta, ki bi bilo tako blagoslovljeno z vsakovrstnimi klerikalnimi napravami kakor Ljubljana. Prebivalstvo velja te naprave ogromne svote, a kdo ima kako korist od njih?

In tako bi bilo tudi s škofovimi zavodi. Govori se, da bi bili obrtniki kaj zaslužili pri stavbi. Kaj še! Tisti polobrtniki, ki služijo klerikalni stranki kot agitatorji, dobe tako ves zaslužek, kar ga bo dobiti, naj zida škof svoje zavode kjerkoli. Njihova gorečnost za škofa in za klerikalno stranko bi se preklicano hitro razkadila, če bi se jim dobro ne plačalo. Tako gotovo pa, kakor dobe klerikalni obrtniki tiste krajcarje, na katerih visi toliko solza in toliko kletev izsesanega ljudstva, tako gotovo bi ne dobili napredni slovenski obrtniki ne jednega teh krajcarjev, tudi če bi se škofovi zavodi zidali sredi našega mesta. V tem oziru ve vsakdo, pri čem da je pri klerikalcih. Če je kdo na tem polju najmanj človekoljuben in najbrezobzirnejši, so to klerikalci. Njim je bilo vedno in povsod prvo načelo, političnega nasprotnika materialno uničiti, in tega načela se tudi drže z železno doslednostjo.

Smešno je torej misliti, da bi bila imela Ljubljana kakršnokoli korist, ako bi se bili škofovi zavodi gradili v mestu. Nasprotno. Mesto bi bilo po teh zavodih v vsakem oziru le oškodovano, kakor bo vsak kraj, kjer bodo stali. Za ljubljansko mesto je prava sreča, da teh zavodov ne bo v njegovem ozidju. Ljubljansko prebivalstvo je škofu lahko hvaležno, da bo svoje zavode s krvavimi žulji siromašnega ljudstva gradil zunaj našega mesta.

Toda če bi bilo tudi kaj resnice na tem, da je nekaterim obrtnikom odšlo nekaj zaslužka, nam vendar ni žal, da zavodov ne bo v Ljubljani in nam tudi ne sme biti. Napredna narodna stranka ni samo stranka za Ljubljano. Napredna narodna stranka ima svoja načela, katerih ne sme nikdar zatajiti, najmanj pri tako velevažni zadevi, o priliki, ko gre za pravi atentat na poglobitni pogoj

vsakemu narodnemu napredku, za pravi roparski napad na slovenski narod.

Žalostno in sramotno bi bilo, ako bi napredna narodna stranka zaradi koristi nekaterih posameznikov zavrgla svoja načela, zlasti ker ni samo stranka za Ljubljano, pač pa vseslovenska stranka in mora biti v izgled vsem svobodomiselnim in narodnim elementom širom slovenske domovine. Ti bi se po pravici odvrgli od nje, in jo proglasili za nevredno brateltjico naprednih idealov, ako bi iz takih nagibov mirno dopustila poskus, zastrupiti vrelec omike, in potisniti kulturni nivo slovenskega naroda na nižjo stopnjo, na tako, da bi nas narodni nasprotniki smeli po pravici pragašati za „minderwerthig“.

Zavodov ne bo v Ljubljani. Naj ne bo radi tega nikomur žal, najmanj pa narodni stranki. Ta lahko prezira klerikalno spekulacijo na obrtnike, in niti braniti se jej ni treba, zakaj, če bi se škof ne bil prostovoljno odločil, da zida svoje zavode zunaj našega mesta, bi bila morala narodna stranka napeti vse sile, da zgradbo zavodov v Ljubljani prepreči, tudi če bi nekaterim posameznikom tudi res kaj zaslužka odšlo. Sicer pa, kakor smo že rekli, Ljubljana ni oškodovana, ker se ne bodo tu gradili škofovi zavodi, nego jej je to v vsakem oziru samo na korist.

Ferjančič v delegaciji.

Govor delegata dr. Ferjančiča v seji avstrijske delegacije dne 13. jan. t. l.

(Dalje.)

Dovolite mi v ilustracijo tega navesti slučaj, ki je jako pregnanten. Leta 1898. je bila v Turinu razstava. Predsednik te razstave, italijanski poslanec Villa, je imel pri nekem banketu govor, v katerem je doslovno rekel (čita):

„Moje misli hite v Trst, ki je kri naše krvi, ki živi naše življenje, ki je naš, in ki bo v nedolgi bodočnosti z nami združen“.

Tudi pri nas doma se ne dela dosti drugače. Spominjam se, da je nekako pred

letom tržaški župan poročal predsedniku italijanskega parlamenta Zanardelliju o nekem županskem shodu; kako vsebino je to poročilo ali pismo imelo, ni znano, toda odgovor, ki je prišel nanj, je postal znan in sicer po neki interpelaciji v istrskem deželnem zboru. V kakšnem duhu je pisan ta odgovor, se vidi, če navedem iz njega samo odstavke, kjer pravi Zanardelli, „da je globoko ginjen po občudovanju vrednem vzgladu trdne zvestobe Italijanov iz Venetie Giulie njihovi materi, njihovi domovini“. V istem istrskem deželnem zboru je neki poslanec vprašal, kam spada Istra, in ko je na to za trenutek utihnil, je rekel neki drugi poslanec „K Italiji!“ in to je takoj potrdil neki tretji z „Naravno!“

Če se vidi vse to in tudi številne demonstracije, ki se tako pogostoma ponavljajo, če se tudi druge slične dogodbe ne prezirajo, kakor na pr. take razglednice, kakršne imam tu na razpolaganje, ki je prišla v promet, in na kateri je Avstrija priklenjena na črno-rumeni drog, dočim se bliža Italija z italijansko zvezdo in rimskim grbom „Senatus populusque Romanus“, da jo osvobodijo; če se vse to upošteva, se spozna, da se je iredentizem že globoko vkoreninil, tako globoko, da bo veliko dela, predno se povsem izruje. Ne delam vlade odgovorne za iredentizem. iredentizem je plevel, in da zrase tudi na najboljši njivi, odgovorna pa je vlada, ker proti iredentizmu ničesar ne ukrene, ker ga gleda s prekrižanimi rokama, in da njeni organi, namesto da bi iredentizem pobijali, ga skušajo prikriti s pretvarjanjem in celo s sumničanjem. Ali se ni predzadnji tržaški namestnik osmešil — oprostite ta izraz — s tem, da je italijanski iredentizem postavil v nasprotje s hrvatskim iredentizmom, ko ve vsak človek, da se poganjamo Slovani samo za politične premembe v okviru monarhije. Pred kratkim se je na Kranjskem prepovedalo učenje ruščine. Taka prepoved nas zamore, naj je to že vladni namen ali ne, postaviti v napadno luč in sumničati našo državno zvestobo.

Dovolite mi, da se pomudim nekoliko pri tej stvari.

LISTEK.

Heine.

(Dalje.)

Pariz, odkoder je tolikokrat zadonel klic „Liberté, égalité, fraternité“, je bil zanj nekakšna objubljen dežela. Kmalu se je moral prepričati, da je bil tudi ta optimizem neopravičen. Ko je prispel v Francijo, je bilo že marsikaj drugače, nego še par mesecev prej. Heine je skušal v Nemčiji opisati utiske, katere je naredilo meščansko kraljestvo nanj. Ali praktičen političar ni bil. Tudi tu je kmalu doživel razočarenje. Kolikorkoli je bilo nasprotstva med francosko in med nemškimi vladami, toliko vzajemnosti so čutili vsi prizadeti deli, kadar se je šlo za reakcionarne korake. Metternich je naredil francoski vladi uslugo s tem, da je izdajatelja časopisa „Allgemeine Zeitung“, znanega Cotta, prisilil, Heineve politične članke o Louis Philippu pometati v koš.

Svoje politične pušice pa je pošiljal Heine jako pridno iz Pariza v Nemčijo. Leta 1844. je izšla knjiga lirčnih pesmij. „Neue Gedichte“ z dodatkom „Deutschland, ein Wintermärchen“, ki je bil pozneje tiskan

kot samostalno delo. Eno leto pred tem je bil zadnjič v Nemčiji, izjemoma, da obišče svojo staro mater v Lüneburgu. Sicer mu je bila Nemčija, ki jo je bil prostovoljno zapustil, od leta 1835. prepovedana. V svoji knjigi „De l'Allemagne“ je povedal toliko o Nemčiji, zlasti o njeni duševni zaostalosti, da ga je oficialna domovina proglašila izdajcom.

Omenjeni poem „Deutschland, ein Wintermärchen“ je bil plod zadnjega njegovega potovanja v domovino. Brez dvoma je to njegovo najzrelejše delo. Ženialnost njegove satire se blišči tukaj kakor veliko ognjeno solnce, iz katere švigajo plameni bliski, iz katerega se utrinjajo sijajni meteori na vse strani. Bič njegovega duhovitega sarkazma žvižga nad klavnimi razmerami v tedanji Nemčiji, nad glavami mračnjakov z elementarno močjo, ki bi nam bila neumljiva, ako bi govoril le njegov razum. Ali njegova strast, njegovo čustvo kaže njegovemu duhu pot, in moč, ki so ga stigmatizirali kot Efiljta, poje v teh navidezno hudobnih verzih jezik najčistejše ljubezni do svojega naroda, ki bi ga rad videl na višavah človeštva, v bajnem carstvu svobode, po kateri hrepeni njegova duša kakor želj potnik v peščeni puščavi kapljico vode. Njegova strastna jeza ni nič

druzega, kakor neskončna ljubezen, ki graja z željo, da bi popravila, poboljšala, dvignila.

Nenavadno zanimiva je zbirka „Neue Gedichte“. Pedantični kritičarji so majali glave in skomizgovali zbog teh pesmij, češ: kaj je ta Heine pravzaprav? Tu dehteče cvetke, ki te spajajo s svojo neskončno milobo; ti iztegneš roko, da utrgaš krasno rožico, a tam je cel grm kopriv, ob katerih se opečeš prste. Pa ne le v posameznih oddelkih — v eni pesmi najdemo najmočnejše kontraste. Na zlatih krilih romantične pravljice nas dviga v višave, višje, višje in ko ne vidimo ničesar več, kakor bajni, solnčni raj, ki ga je ustvarila najbujnejša fantazija, nas mahoma izpusti in osupneni, kakor bedasti telebemo na zemljo, od nekod pa se nam roga satirov smeh: he-he-he!

V tej dobi so nastale tudi mnoge njegove krajše pesmi, bojevit, večinoma socialne vsebine. Heine se ni nikdar prišteval kakšni politični stranki. Ali on ne bi bil tisti revolucionar, ki je bil do svoje smrti, da ga ni zanimalo življenje brez pravnih slojev sodobne družbe; tu je črpal svoje snovi pogostoma, a obdelal jih je kot pravi umetnik. V pesmah kakor „Die Weber“ je njegova strast vzplamtela kakor

vulkanični ogenj. „Deutschland, wir weben dein Leichentuch“ pojo njegovi tkalci, ki v svoji obupni bedi nimajo solze v očeh. Tudi te poezije niso razumeli oni, katerim je bila adresovana; Heine jim je hotel povedati, da zahteva čas novih mislij in novega dela, oni pa so čuli samo „izdajalca in zasramovalca svoje domovine“.

Kako naj bi tisti filistri razumeli „Atta Trolla?“ Nemški patriotizem je bil takrat že prava manija. Prvotni idealni polet izza Napoleonove dobe, ki je poridil krasno, elementarno svobodoumje, se je že spreobrnil v absoluten, brezmiseln tevtonizem, kateremu je bil glavni cilj sovraštvo do vsega nenemškega, zlasti do vsega francoskega. To bornirano domoljubje je porodilo najnevarnejše prikazni in zlasti literatura je bila popolnoma v službi tiste pangermanske tendence, ki se ni mogla dvigniti na nobeno višje stališče. To nizkotno tendenčno literaturo je Heine posestil v „Atta Trollu“ in v satiričnem eposu je bičal z vso svojo energijo glupost, štreberstvo, hinavščino in kleveto svojega časa. Leta 1847. je izšla ta svobodna gozdna pesem romantike ter je še bolj povečala število njegovih sovražnikov.

(Konec prih.)

Ali je možno postavljati se na stališče, da je v učenju kateregakoli jezika skrita politična nevarnost? Ako se postavimo na to stališče, potem bi rekel — kakor absurdno se to tudi glasi — da naj se v naših krajih pred vsem prepove učenje nemščine in italijanščine. To bi bila konsekvence.

To stališče je povsem nevzdržljivo, in zato tudi prepoved učenja ruščine. Kje je Rusija in kje smo mi? In, ali se je kdaj pokazalo, da hrepeni Rusija po adrijskem morju?

Stališče, katero je zavzelo oblastvo, in vsled katerega nam otežuje in prepoveduje učenje ruskega jezika, ki je v tesnem sorodstvu z našim, da nam onemogočuje spoznavati ruske duševne velike izvirnike, je povsem nemogoče.

Da, z roganjem, da se Slovani, kadar občujemo med seboj, govorimo nemški ali kak drug jezik, so kaj pri rokah, ali da bi se nam prilika dala, naučiti se slovanskih jezikov, to ne. In ne samo to, celo prizadevanje, si s privatnim učenjem pridobiti znanje teh jezikov, se preganja še v privatne kroge.

Južni Slovani smo po brezmadežni svoji preteklosti osigurani pred sumničenji. Ti koraki vladnih organov ne smejo odvrniti pogledov od razmer, ki so nastale ob Adriji.

Ob Adriji je znaten odstotek prebivalstva italijanske narodnosti. Nastane torej vprašanje: Imali italijansko prebivalstvo povoda, biti nezadovoljno z razmerami, v katerih se nahaja?

Ne. Italijani uživajo neomejeno vse svoje pravice v šoli, v uradu in v javnem življenju.

Oni imajo željo — da omenim jedno — dobiti svoje vseučilišče. A dasi je na vseučilišču v Inomostu zanje preskrbljeno, se njim spricevala italijanskih vseučilišč dosti prej nostrificirajo kakor nam spricevala hrvatskega vseučilišča v Zagrebu.

Kako je pa s Slovani?

Nimam namena, opisati zgodovine njihovega trpljenja, dovolil pa si bodem, označiti nekatere momente, da bo možno, narediti si sliko njihovega položaja. V Istri je 17.000 slovenskih in hrvaških otrok brez šolskega pouka. V Gorici in v Trstu se bore Slovenci že desetletja za slovenske ljudske šole, katere se jim proti pravici in proti zakonu z najniževnejšimi ugovori odrekajo, a da bi se njihovi otroci ne raznarodili, morajo potrebne šole iz lastnih sredstev vzdrževati.

Mestna občina tržaška pošilja otroke slovenske narodnosti v šole v okolici, namesto da jim ustanovi v mestu šolo.

Na Primorskem, kjer je večina prebivalstva slovenska, se pri sodišču s prebivalstvom čestokrat občuje s pomočjo tolmačev. Celó iz cerkve se v Trstu poskuša iztisniti slovanski jezik. Občinski zastop tržaški je v tem oziru že mnogo dosegel in je na najboljšem potu, da to doseže tudi za okolico. Treba samo, da postane vlada tako zaslepljena in izroči tržaški občini tiste cerkvene patronate, ki so še v njenih rokah.

Kako pa se godi italijanskim državljanom, katerih je na Primorskem nad 30.000? Ni ga občinskega dela, pri katerem bi se ne določilo, da se smejo rabiti samo italijanski delavci, seveda tudi taki, ki so italijanski državljani. Slovenski delavci se izključujejo. Tako se je godilo celo pri javnih skladiščih, za katere je država žrtvovala milijone, dokler je bila uprava v rokah trgovske in obrtne zbornice. Zdaj je tu nekoliko bolje, odkar vodi upravo država sama, a še zdaj praktikujejo tako kolikor možno tisti uradniki, kateri so bili prevzeti od prejšnje uprave. (Dalje prih.)

V Ljubljani, 18. januarja

K položaju.

Če pojde vse po sreči, dobimo novo ministrstvo že do nedelje ali pa — ako se zamudi cesar na lov dalje časa — vsaj do srede. „N. Wr. Tagblatt“ poroča sledečo listo: dr. pl. Körber, predsednik in minister notranjih del, — fcm. grof Welsersheimb, deželno bramborstvo, — dr. vit. pl. Wittek, železniški minister, — baron Spens-Booden, justični minister, — dr. vit. Hartel, justični minister, — dr. pl. Böhm-Bawerk, finančni minister, — Guido baron Call-Rosenburg, diplomatični agent in generalni konzul I. razreda v Zofiji, trgovinski minister — dvorni svet-

nik grof Giovanelli, — sekojski šef dr. Rezek, minister za Češko, — dr. Pičnik, minister za Galicijo. Med ministri torej ni niti Goëssa niti Heina. — „Grazer Tagblatt“ poroča, da se državni zbor še ne skliče tako kmalu, kakor se je pisalo, nego se sestane šele potem, ko se izkažejo pravna pogajanja kot uspešna.

Spravna pogajanja.

Poljski „Czas“ poroča o pogovoru z nekim odličnim poslancem zmerne češke frakcije o bodočih pravnih pogajanjih. Poslanec je povedal, da so bili sprva Čehi za pravne konference prav navdušeni, a kmalu so izvedeli vsebino Koerberjevega jezikovnega elaborata, ki je podoben binokostnemu nemškemu programu kakor jajce jajcu. To je navdušenje docela ohladilo, toda udušilo ga ni, kajti nekateri optimisti so še vedno upali, da se bo dalo kaj doseči. Po besedah vladarja poslancu Stránskému pa je zamrla Čehom tudi zadnja nada, da se doseže sprava. Danes so Nemci zopet potrjeni v svojem odporu ter si domišljajo, da hodijo pravo pot. Čehi se pravnih konferenc udeležijo s čutom, da bodo nedvomno brezvspešne.

Srbska ministrska kriza.

Te dni se je raznesla po vseh avstrijskih časopisih vesela vest, da je ministrstvo Gjorgjevičevu demisioniralo in sicer zategadelj, ker se je protivilo kralju, ki je hotel na srbsko novo leto pomilostiti vse pri zadnji veliki politični sodni obravnavi obsojene radikale. Govorilo se je, da je srbski poslanik v Carigradu, Novaković poklican v Niš ter da je določen novim ministrskim predsednikom. Obe vesti se sedaj oficialno dementirata. Razkola med krono in vlado ni in o kaki ministrski krizi ni govora. Kralj Milan je še vedno najvplivnejši mož v Srbiji in njegova volja velja več kakor sveti peterburškega in dunajskega kabineta.

Vojna v Južni Afriki.

Odločilna bitka ob reki Tugeli se je začela. V angleškem taboru Chieveleya in Kolensu se čuje že par dni izredno močno streljanje s topovi, ki se vrši v okolici Springfielda. General Buller se je torej že zapletel z Buri v boj radi prehoda Tugele pri Potgieters-Driftu. Poročilo, da so Angleži že prekoračili Tugelo, je bilo neresnično, ker se Angleži šele sedaj boré z Buri za prehod in je še docela negotovo, ali jih bodo Buri pustili na drugo stran reke. Treba bo prej še hude bitke kakor pred mesecem, ko je dobil Buller pri Kolensu po plečih, ko je silil preko Tugele. O koloni generala Warren ni slišati ničesar. Dokler se Warren z vzhoda ne približa Ladysmithu, imajo Buri še vse šanse, da bodo Bullerja na zahodu odbili. V Kaplandiji je proglasil guverner Milner zopet v dveh okrajih — Hopetown in Philippstown — izjemno stanje, ker so se dvignili Afrikanderji proti četam lorda Methuena. — Angleški listi poročajo mnogo o neslogi med Transvalci in Oranjejani. Zadnji so baje že siti vojne ter bi radi sklenili mir. Pač bodo ta poročila le pobožna angleška želja in mal obliž na angleške rane! Iz dežele Swazi-zamorcev se poroča, da je simpatiziralo z Angleži le nekaj načelnikov, katere pa je kraljica odpravila, ker simpatizira z Buri. — Kako je v Južni Afriki sploh vse vneto za Bure, dokazuje dejstvo, da so dobili Buri vzlic angleški največji pozornosti iz Dela goa-Bai 20 topov že med vojno. — „Echo de Paris“ pa javlja, da se je oglasilo pri pariškem odboru za nabiranje prostovoljcev za Južno Afriko 4000 mož, med katerimi je večina francoska, a je vmes tudi dokaj Nemcev, Rusov, Italijanov in drugih. Pač vse želi Burom uspeh, Angležem pa — batin! — „Kölnische Ztg.“ je prinesla iz Berolina inspiriran članek, ki svari Anglijo, naj preneha vendar s sekvestriranjem ladij ter naj pojasni sedanje konfiskacije, češ, da je ogorčenost proti Angleški na Nemškem velikanska.

Dopisi.

Iz Kamnika, 17. januarja. Pri občenem zboru pevskega društva „Lire“, vršečem se dne 14. t. m., izvoljeni so bili v odbor sledeči gg.: Predsednikom: Vek. Vremšak; podpredsednikom: Anton Pintar; blagajnikom: Janko Pohlín; tajnikom: Slavoj Jensko; pevovodjo: Franc Stele; pevovodje namestnikom: Pavel Gorjup; arhivarjem: Blaž Logar.

Z veseljem naznanjamo, da se je dična „Lira“ zopet zbrala pod svojim praporjem, in sicer tako mnogoštevilno, da se v teku 18letnega obstanka nikdar ni mogla ponasiti s tolikimi pevci kakor zdaj. — Tudi tamburaški oddelek se je pričel gibati in je upati, da bode na sijajnem koncertu dne 18. svečana t. l. že lahko s par točkami sodeloval. — Kamnik je krasno slovensko mesto in le škoda bi bila, če bi moralo društveno življenje vsled nekotnih nepotrebnih intrig trpeti. —

Zato popolnoma odobravamo, da se je „Lira“, kakor tudi „Čitalnica“ zopet oživela, da bodo imeli poleti tujci, katerih je vedno več — vsaj nekaj zabave. Pristavimo še, da priredi kamniški salonski orkester, ki se pod vodstvom našega neumorno delujočega g. Parme pridno vadi, dne 28. t. m. svoj prvi letošnji koncert in napravi naša starodavna „Čitalnica“ dne 4. svečana veselico z igro „Revček Andrejček“. Da bode še drugih veselje obilo, zato bodo že ostala društva skrbela, saj ima naš Kamnik osem društev.

Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko.

(Dalje.)

Človek z normalnim razumom bi mislil, naj bi bila ta vrata za predmete, kateri niso podvrženi carini, odprta ves dan od ranega jutra do poznega večera; saj mora biti predmetom, kateri prinašajo mnogo stroškov, prilika dana, da se po ceni prevažajo — ali slavni tržaški carinski urad sodi drugače; pri njem se prične delavni dan še-le ob 8. uri ter traja do 12. ure, popoldne pa od 2. do 5½ ure po zimi, in od 2. do 6 ure poleti — vzlic temu, da se vkrcavanje na parnike vrši ves dan od 7. zjutraj do 7. zvečer. — Predmeti, kateri bi bili lahko že pred začetkom vkrcavanja razloženi na obali, morajo čakati pred zaprtimi vrati, da se slavnemu carinskemu uradu zljubi jih odpreti. Naravno je torej, da se pred temi vrati nakopiči velika množica voznikov raznih vrst, katera vsa čaka zaželjenega trenutka otvorjenja. Ta gnječa se podaljša do žal preozkih obalnih prostorov, kjer je vsled pomanjkanja magacinskih prostorov nakopičeno vse polno tacega blaga, kateremu moča ne škoduje. Vsled kratke dovozninske dobe je treba najeti več voznikov. S tem pa so združeni večji stroški, kateri bi lahko odpadli, ako bi carinski urad nastavil slugo, kateri bi stal pri vratih v svrhu, da konstatuje, da je res les naložen in ne kaj drugega na voze.

Pridruži se pa k večjim stroškom še druga okolnost. Pazniki ostajajo v pristanišču le tako kratek čas, kar je neobhodno potreba. Ako eksportujoča tvrdka do šeste ure ni mogla vso partijo pripeljati do parnika, mora ostanek pustiti doma vzlic temu, da parnik še do 7. ure naklada oziroma šele kasneje odplove. Ako tvrdka noče pustiti enega dela naročitve doma, mora plačati čakalnine parniku. Pripeti se tudi sem ter tje, da carinski urad proti visoki pristojbini spusti še kak voz po zapretju, ali to le na posebno prijaznost. Razvideti je iz tega, da so ti zastareli odnošaji potrebni prav hitro odprave, ako je vladi kaj ležeče na eksportu naših pridelkov.

Predlagam torej: Zbornica se naj obrne do trgovskega ministrstva, da ono pri finančnem ministrstvu deluje na hitro odpravo omenjenega časa za uvoz in izvoz iz proste luke tržaške, vsaj za take predmete, kateri niso carini podvrženi.

4. Tržaško pristanišče je mnogo premajhno za obstoječe razmere. Po tem pristanišču bi se moral vršiti ves promet v tujino in iz nje, kateri gre po vodni poti. To so uvideli tudi v raznih prizadetih korporacijah in tudi osrednja vlada je priznala potrebo razširjenja pristanišča. Dotični načrti so menda že izdelani ter čakajo rešitve oziroma ugodnega časa, ko bode za take potrebne investicije morda tudi v državnih blagajnicah kaj denarja.

Jaz hočem potrebo razširjenja pristanišča pojasniti le z enega stališča, namreč iz stališča lesne trgovine.

Večje množine lesa odvažajo se iz Trsta po jadrnicah, ker imajo jadernice to prednost, da peljejo blago tudi v taka pristanišča, kamor parniki navadno ne zahajajo. Ob neugodnem vremenu počakajo

jadernice v pristanišču toliko časa, da se prikaže ugodno vreme. Posebno ta okolnost daje prednost jadernicam pred parniki, (Dalje prih.)

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 18. januarja.

— Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani ima izredno javno sejo v soboto, dne 20. januarja 1900. l. ob 2. uri popoldne v magistratni dvorani. Dnevni red: Volitev jednega poslanca v deželni zbor. — Isti dan in na istem kraju ob 3. uri popoldne bo redna seja. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnje seje. 2. Naznanila predsedstva. 3. Volitev zborničnega predsedstva za 1900. l. 4. Volitev zastopnikov v odbore obrtnih nadaljevalnih šol. 5. Poročilo o pravilih zadruge frizerjev in brivcev v Ljubljani. 6. Poročilo o zakonskem načrtu glede premembe in popolnitve §§ 59. in 60. obrtnega reda. 7. Poročilo o novem pravilniku mestne klavnice. 8. Poročilo o dopisu dunajske zbornice glede prememb obstoječega železniškega obratnega pravilnika.

— Shoda spodnještajerskih trgovcev v Mariboru v nedeljo, dne 14. t. m. se je udeležilo nad 150 trgovcev, največ zastopnikov trgovskih zadrug in več nemških državnih in deželnih poslancev. Posredoval je načelnik mariborskega trgovskega gremija, ki je povdarjal, da ima shod namen, najti sredstva, kako se ubraniti trgovski stan uničujočih konsumnih društev. Odvetnik dr. Mravlag iz Celja je poročal o delovanju duhovniških konsumnih društev. Dejal je, da se je v prvi vrsti obrniti do parlamenta, da bi se konsumna društva zakonitim putem odpravila. Žal, da razmere zato sedaj niso ugodne. Pred vsem je potrebno, da postane obdavčenje jednako, in da se razveljavijo §§ 73, 80 in 90 davčnega zakona. Duhovščina se zato zavzema za konsumna društva, ker ima od njih velik dobiček. Čistega dobička bi morali biti vsi člani deležni, temu pa ni tako, ker glavni dobiček 30 do 40% imajo duhovniki. Trgovci si morajo pa tudi sami pomagati. Zdržiti se morajo, da bodo kupovali samo pri tistih trgovcih in obrtnikih, ki konsumnim društvom ničesar ne dajejo in skrbeti morajo potom zaupnikov, da se vsaka nepravilnost naznani. Končno je govornik povedal, da je kaplan Polir v Pristavi ustanovil konsumno društvo, ki je kmalu bankerotalo. Kaplan je bil predstavljen drugam, a komaj je prišel na novo mesto, je tudi že ustanovil novo konsumno društvo. — Drugi govorniki so navedli še več zanimivih slučajev. Deželni poslanec Reitter se je pridružil mnenju, da naj se škofa ničesar ne prosi in se skliceval na papežev ukaz, ki duhovnikom prepoveduje politiziranje. Odlični slovenski rodoljub g. Elsbacher iz Laškega je pojasnil, da treba kmeta poučiti, sicer pride ob vse. Shod je storil več primernih sklepov, katerih izvršitev se je poverila posebnemu odboru.

— Koncert „Glasbene Matice“. Si nočnji II. redni koncert dične naše „Glasbene Matice“ je donesl novih triumfov slovenskemu petju ter novih lavorik izvrstnim našim pevcem in pevkam ter njihovega nedosežnemu vodju, g. Hubadu. To je bil koncert, da ga je bil človek vesel v vsakega stališča. Obširnejše poročilo priobčimo jutri, za danes konstatujemo le, da je bila udeležba ogromna, in da je postala celo velika dvorana premajhna. Najkrasnejši je bil vspeh slavnega češkega virtuoza na goslih, gosp. Ondříčka, ki je nastopil po presledku osem let zopet v Ljubljani. Gosp. Ondříček je koncertoval, uvažujú naše razmere, z izredno požrtvovalno nesebičnostjo, kar treba posebno naglašati. Petje mešanega zbora in šolskih zborov je bilo eksaktno, precizno in vsestranski dovršeno ter nam je bil nov dokaz, da se goji v „Glasbeni Matici“ umetnost petja z vso resnobo in vzorno marljivostjo.

— „Unser Prinz Heinrich“. Šele nekaj dni je tega, kar je dobil pruski princ Henrik častni naslov admirala avstrijske mornarice. Morda jej bo res še kdaj dejanjski zapovednik, saj Schönererjanci zahtevajo, da mora Avstrija priti v tisto odvisnost od Pruske, v kateri se nahaja Vitenberška, a vojska naša je žetakt strogonemška. Komaj je bilo razglašeno imenovanje princa Henrika avstrijskim admiralom, izšle so takoj razglednice z značilnim na-

pisom „Unser Prinz Heinrich“. Na Štajerskem se dobivajo po vseh krajih, in jih pošiljajo tudi nevedni Slovenci na Kranjsko. To je gotovo jako značilno, sicer pa se mi radi tega čisto nič ne razgrevamo, zlasti ko se poklicani čuvarji države za to ne zmenijo. Kako je že rekel dr. Kramar v delegaciji?

— **Slovensko gledališče.** Na slovenskem odru se uprizori jutri novo izvirno delo, drama v štirih dejanjih „Izmajlov“. Že to, da se uprizori zopet nova izvirna igra, mora občinstvo in sploh vse prijatelje naše književnosti razveseliti. Ta predstava pa vzbuja toliko večje zanimanje, ker „Izmajlova“ ni spisal nihče drugi, kakor naš — Aškerc. S tem delom stopi g. Aškerc prvič na polje dramatične literature in je torej naravno, da se vse zanima za jutrišnjo premijero.

— **Benefica režiserja Inemanna.** Za Inemannovo benefico, ki bo v nedeljo, se kaže že danes med občinstvom največje zanimanje. Oseba beneficanta je pač simpatična vsem slovenskim slojem, ki se zanimajo za slovensko dramatično umetnost, katero je g. Inemann s svojim režiserskim talentom, kot igralec in učitelj dramatične šole, povzdignil toli visoko, da ima danes naše gledališče razmeroma jako lep in izbran repertoar. Sudermann, Shakespeare in Ibsen so se udomačili pod Inemannovim vodstvom tudi na naših gledaliških deskah, in za ta sijajni napredek se imamo zahvaliti v prvi vrsti gospodu beneficantu Inemannu.

— **Na korist gledališkemu penzijskemu fondu** prireda 17. februarja t. l. členu slovenskega gledališča v „Narodnem domu“ veliko dramatično akademijo. Sinoči se je konstituiral na sestanku vseh naših igralcev, igralk, opernih pevcev in pevk odbor. Častnim predsednikom je bil izvoljen g. M. Hubad, predsednikom gosp. Milčinski, podpredsednikom pa gg. režiserja R. Inemann in Jos. Noll. Slovenski skladatelj g. V. Parma je namenil vse svoje tantijeme „Ksenije“ gledališkemu penzijskemu fondu. Dramatična akademija se bo vršila pod pokroviteljstvom in sodelovanjem najodličnejših ljubljanskih dam.

— **Členica kluba slovenskih biciklistov „Ljubljana“**, znana vneta kolesarica, nam piše: Mnogo nas je članic tega kluba in večkrat smo želele, da bi klub razun dragih dirk priredil svojim članom kako zaključno zabavo. Izleti niso bili nikdar posebno obiskani, „jour-fixi“ tudi ne, čemur so bili pa najbrže člani sami vzrok; prirediti večje zabave si odbor baje tudi ni upal, najbrže ker se je bal velikih stroškov. Po preteku štirih let se je pa vendar odločil prirediti spet kolesarski ples. Previdnost ni zapustila odbora tudi sedaj, ker, da si osigura dober uspeh, sklenil je prirediti ta ples na korist Prešernovemu spomeniku, dobro vedoč, da bo to dobro privlačno sredstvo. In uganil je! Kolikor jaz vem, bo lep venec dam navzoč. Premišljena je bila toraj taktika, zadeta prava struna, kajti kdor čuti v sebi le nekoliko narodnega čuta, žrtvoval se bo v soboto za našega Prešerna. Vse me dame pa, ljubljanske in izvenljubljanske, ki smo dobile vabilo, pokažimo v soboto, da gorimo za Prešerna, ter da smo vneta za druga društva isto tako kot za Ciril-Metodovo družbo.

— **Odbor „Narodne čitalnice“** opozarja člene na biciklistki ples in jih pozivlja, da se v velikem številu udeležijo tega plesa, ker je namenjen čisti dohodek za Prešernov spomenik.

— **„Slovensko planinsko društvo“** je dobilo od slavnega odbora kluba slovenskih biciklistov „Ljubljana“ prijazno vabilo na kolesarski ples, kateri se vrši v soboto, dne 20. t. m. v „Narodnem domu“. Odbor „Slovenskega planinskega društva“ se temu vabilu odziva s tem, da svoje člene tem potom ki obilni vdeležbi najljudneje vabi, to tembolj, ker je ples prirejen v korist Prešernovemu spomeniku.

— **Sestanek členov umetniškega društva** je nocoj ob 9. uri v zadnji sobi restavracije (na desni strani uroda) „Narodnega doma“.

— **Poročil se je v Metliki** gospod davčni pristav Fran Lunder z gospodnjo, Josipino Skuškov, hčerko ondotnega trgovca. Čestitamo!

— **Za veterance in gasilce** je izdalo c. kr. ministrstvo za notranje zadeve natančne predpise o društvenih znakih, o

društvenih zastavah in o kakovosti obleke članov veteranskih in gasilskih društev.

— **Izpred sodišča.** V soboto se je pri okrožnem sodišču v Novem mestu vršila obravnava, ki kaže, kaka morala vlada časih v katoliških konsumnih društvih. Že pred meseci, še predno se je sodišče s to stvarjo bavilo, se je šepetalo, da se v konsumnem društvu, čigar ustanovitelj je menda znani katoličan Petrič, gode čudne stvari, toda nihče ni hotel nič gotovega reči. Nakrat je prišla vest, da je sodišče dalo aretovati poslovodjo, ker se je v blagoslovljenih prostorih konsumnega društva pečal z nedoraslimi dečki. Vest je bila resnična. Poslovodja, ki je imel poprej v Ljubljani jako ugodno službo, — kateri katoličan ga je zapeljal, da je prevzel službo v konsumnem društvu v Radečah, nam ni znano — je bil resnično kriv. Minolo soboto je stal pred sodiščem v Novem mestu, a proti je pričalo pet paglavcev. Sodišče ga je obsodilo na osem mesecev težke ječe.

— **Iz Borovnice** se nam poroča 17. januarja: Danes zjutraj ob polu 2. uri prebudil nas je iz najboljšega spanja žalosten glas zvona, kličoč nas na pomoč. Velik svit izza hriba oznanjal nam je požar. Tukajšnje gasilno društvo in velika množica drugega ljudstva hitelo je proti kraju nesreče, in prišedši na Breg, v pol ure oddaljeno vas, ugledali smo v največjem plamenu vodno žago in živinski hlev, imovina trgovca in posestnika Fr. Šviglja. Rešiti se ni dalo nič in le veliki vstrajnosti in spretnosti gasilcev, kakor tudi pomoči drugega ljudstva je zahvaliti, da se je ogenj omejil le na omenjeni poslopji, ker drugače bi bil tudi le par korakov v stran stoječo hišo, kozolec in veliko zalogo lesa ogenj vpepelil. Posebno pohvalno je še omeniti ondotna dekleta, katera so se vedla jako čvrsto in pri gašenju mnogo pripomogla. Poškodovane je bil sicer zavarovan, za žago pri „Phönixu“, za hlev pa pri „Slaviji“; žal, da škoda presega gotovo trikrat zavarovalnino.

— **Nesreča.** Dne 10. t. m. popoldne je šel posestnik Fr. Kraljič iz Medvedca, županija Škocjan pri Turjaku, s svojim pastirjem v gozd, ne daleč od svoje hiše drva sekati. Ondi sta zakurila ter drva k ognju znašala. Kmalo priskaklja za svojim očetom tudi petletno dekletce, in sicer boso. Oče ji veli, naj gre k žrjavici ter se ondi pogreje. Deklica sluša očeta, pri ognju zadremle in v tem se ji vname obleka. Na njeno vpitje je prihitel pastir in za njim oče, ker je bil bolj oddaljen, nego prvi, ki je ogenj na deklici pogasil ter se pri tem sam občutno spekel. Deklica: „Kaj neda, ata, sedaj sem pa zgorela?“ Nesli so jo domu, kjer je bila do zadnjega pri popolni zavesti ter je v četrtek zjutraj umrla. Stariši, pazite malo bolj na svoje otroke!

— **Slovensko bralno društvo v Radečah** ima dne 21. januarja 1900 popoldne ob 5. uri v veliki dvorani „Narodnega doma“ v Radečah svoj občni zbor z običajnim vspešnim. Ako bi občni zbor ne bil sklepčen, se bo vršil dne 28. t. m. ob ravno istej uri.

— **Akademična podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Gradcu** priredi dne 22. januarja 1900 v „Steinfeldskih“ dvorinah veselico s plesom. Začetek ob 8. uri zvečer. Vspešni se dobi pri vstopu v dvorano. Vstopnina za družino 3 krone, za osebo 1 krona.

— **Odbor akademičnega tehničnega društva „Triglav“ v Gradcu** sestavi se je na občnem zboru dne 15. januarja 1900 tako-le: predsednik: cand. iur. Žiher France. podpredsednik: cand. med. Kanc Pavel. tajnik: stud. phil. Majžer Anton, blagajnik: stud. iur. Prus Anton, knjižničar: stud. phil. Vajda France, gospodar: stud. iur. Sark Rudolf, odbor. namestnik: stud. med. Žižek Branko.

— **Na južni železnici** je včeraj zjutraj na postaji litijski ponesrečil železniški uslužbenec Jakob Kosi. Padel je pod kolesa, katera so mu zdrobila levo nogo. Prepeljali so ga na dom v Maribor.

— **Tatvina.** Franc Cerjak, pekovski vajenec, je včeraj zjutraj ukradel svojemu mojstru Francetu Grando v Zalokarjevih ulicah štev. 11 štiristotideset kron in je pobegnil. Cerjak je 15 let star, rojen v Pišecah in pristojen v Pleterje. Najbrže jo je popihal v Zagreb ali pa v Reko.

* **Grof Lev Tolstoj o — dekadenci.** Francoski pisatelj André Beaumier po-

roča o svojem posetu Tolstega, ki živi pozimi v Moskvi. Pokazal je Beaumierju korektorne pole nekega novega dela o umetnosti ter mu prečital sam nekaj mest iz svojega spisa. Glavna misel je ta: Umetnost je zašla s prave poti in vsak dan pada nižje. Zlasti na Francoskem je propad umetnosti grozen. „Moderna francoska umetnost“ je dejal Tolstoj, „je dekadentska; neumljivi pesniki, premeteni impresionisti in drugi slikarji, ki se obešajo na Puvisa de Chavannesa, čegar prisiljena naivnost je neznosna, nerazumljivi glasbeniki, ki so se udali usodnemu vplivu Wagnerja ... sami dekadentje. Vaši novejši pisatelji ... morda globoki misleci, toda ne razumem jih, tako temni so kakor Ibsen, o katerem tudi ne vem, kaj bi rad. Na Francoskem je 25.000 umetnikov in prav toliko v drugih deželah. To so parasitje, ki živijo na stroške naroda, a mu nič ne koristijo. Zidanje piramid ni bilo tako brezkoristno, kakor dela teh dekadentov.“

* **Nova opera Puccinija „La Tosca“** je dosegla v Rimu velikanski uspeh. Kako nenavadno zanimanje je bilo za to novo delo Puccinija, dokazuje, da je bilo v gledališču pri prvi predstavi, h kateri so se pripeljali kritiki in Pariza in Londona, nad 4000 gledalcev in da veliko število ljudi ni dobilo niti vstopnic. Dame so došle v sijajnih toaletah, prišlo pa je tudi nekaj ministrov. Tudi Mascagni je prišel. Pred začetkom so nastali vsled silne gnječe škandali. Posredovati so morali karabinierji. Med prvim dejanjem je došla tudi kraljica Margherita. Opera je imela baje sijajen uspeh in aplavza je bilo med dejanji in koncem vsakega treh dejanj v izobilici.

* **Šaljiv tat.** Koncem listopada minulega leta sta bila nekemu gospodu v Oberursulu tekom 14 dni dva para črevljev ukradenih. Vse iskanje tatov je ostalo brezuspešno. Te dni pa je dobil okradeni gospod zavoj, v njem par svojih črevljev, ki pa so bili že raztrgani, in pismo, v katerem ga prosi tat, naj da črevlje popraviti in nekoliko razširiti, češ, da so mu bile doslej malo pretesni. Meseca februarja, je pisal tat, pa pride med polnočjo in 2. uro zopet po črevlje, da bo mogel na maskarado.

* **Grozno zločinstvo.** Iz Verone poročajo, da so našli na bregu Adiže in v bližini Garibaldijevih kamnolomov v pisane cunje zavito žensko truplo, kateremu so bili odrezani glava in vsi udje. Zločinec je neznan; tudi odrezanih delov života niso našli.

Književnost.

— **„Slavisches Echo“.** Štev. 2 ima to-le vsebino: Ein Sprachengesetz und die Schlachta. — Aus den Delegationen. — Die Südslaven und das Ministerium. — Bukovinaer Briefe. — Der südafrikanische Krieg. — Feuilleton: Die böhmische Malerei unserer Zeit und französische Einflüsse. — Wie aus einem Hrach ein Borsó wurde. — Faschingsmode. — Auch ein aufrichtiges Wort. — Die Persecution der Slovaken. — Politisches. — Vermischtes. — Locales. — Literatur und Kunst. — Zeitungsstimmen.

— **„Ročni kažipot“** po Goriškem, Trstu in Istri in Koledar za navadno leto 1900. Sestavil Andrej Gabršček. IV. letnik. V Gorici. Tiskala in založila „Goriška Tiskarna“ A. Gabršček. 1900. Velepodjetni narodni založnik in tiskar Gabršček je tudi letos izdal „Ročni kažipot“ po Goriškem, ki je sestavljen z vzorno skrbnostjo in obudovanju vredno natančnostjo. Na čelu jako lične in okusno opremljene, okoli 250 strani obsegajoče knjižice je koledar za leto 1900. Za vsakim mesecem so tri strani „Zapisnika“. Potem je lestvica za pristojbine kolekov in splošne določbe c. kr. pošte. Na to je obširni „Kažipot“ po Goriškem, Trstu in Istri za l. 1900. O vsakem kraju je povedano vse, kar more zanimati trgovca, jurista, učitelja in duhovnika ter človeka, ki potuje. Vsaka malenkost je tu zaznamovana. Zlasti točna je Goriška dežela, prav dobro obdelana je tudi Istra. Cena „Kažipota“ je 80 kr. Trdo vezan 1.20 gld. (s pošto 5 kr. več).

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj 18. januarja. Državni zbor se skliče v kratkem, ali na dan 20. t. m., kakor trdi „Vaterland“, ali nekaj dni

pozneje, da votira zakon o rekrutih za l. 1900. Koj potem se skličejo deželni zbori, ki bodo zborovali do meseca marca in se potem morali umakniti državnemu zboru.

Dunaj 18. januarja. Z včerajšnjo sejo ograde delegacije je zaključeno letošnje zasedanje delegacij.

Dunaj 18. januarja. Nekateri listi poročajo, da se bodo pravne konference vršile v dveh komisijah, posebej za Češko in posebej za Moravsko, češ, s skupnimi konferencami bi se pripoznala tudi državnopravna skupnost češkega kraljestva in mejne grofije moravske.

Dunaj 18. januarja. Körber je svoj načrt jezikovnega zakona pokazal že nekaterim nemškim in češkim parlamentarcem, in ga sedaj po njih ugovorih nekoliko popravlja.

Dunaj 18. januarja. Pred državnim sodiščem se je danes vršila obravnava o pritožbi ljubljanskega turnvereina proti deželni vladi, ki je bila društvu prepovedala nositi društveni znak na frankfurtarskem traku, češ, da se s tem kvalificira kot politično društvo. Sodba se razglasi pojutrišnjem.

Linc 18. januarja. Poslanec dr. Ebenhoch ni zadovoljen s Kramarjevim govorom v delegaciji. Dotičnega govora najvažnejši odstavek, ki se je nanašal na cesarjevo izjavo napram Stranskemu, so skoro vsi večji listi zamolčali, tudi „Wiener Zeitung“. Ebenhoch pravi, da Čehi, če bodo hodili po tej poti, ne bodo na njej našli nemških klerikalcev. Körberju prorokuje Ebenhoch, da ne bo imel uspeha, ker čas za to ni ugoden, sicer pa meni, da so Poljaki, Slovenci in Hrvatje ter nemški klerikalci odločni nasprotniki vsacega radikalizma, in da Čehi ne smejo tako postopati, ako jim je kaj na ohranitvi desnice. — Kaj pa, če Čehom sploh nič ni več za celo desnico?

Budimpešta 18. januarja. V poslanski zbornici je bil prečitan dopis ministrskega predsednika, s katerim se naznanja, da je cesar s posebno naredbo določil za prvo polovico tekočega leta kvoto tako, kakor je bilo dogovorjeno mej kvotnima deputacijama. Opozicija je ugovarjala pravoveljavnosti cesarjeve naredbe, češ, da ima cesar po zakonu samo enkrat pravico, določiti kvoto, nikakor pa ne dvakrat. Po kratki debati je večina vzela dopis ministrskega predsednika na znanje.

Bruselj 18. januarja. Na otokih Sumatra in Java je potres provzročil strahovito škodo. Mesto Tjandver je skoro popolnoma porušeno. 1500 ljudi je ubitih.

London 18. januarja. General Warren je s celo svojo armado prekoračil reko Tugelo in se dve milji severno od nje utaboril v jako trdni poziciji.

London 18. januarja. General Buller se je dne 10. t. m. s svojo armado pomaknil proti severu. Jeden del te armade pod poveljstvom generala Littlesohna je prekoračil reko Tugelo.

London 18. januarja. Buri bombardirajo zopet Mafeking. Več bomb je priletelo v tisti kraj, koder so skrite žene in otroci. Več žen in otrok je bilo ranjenih in ubitih.

London 18. januarja. Iz Kimberleya ubegli zamorci so povedali v taboru Burov, da je oblegancem v Kimberleyu že skoro ves živč pošel.

London 18. januarja. V obče se sodi, da se je v bližini Ladysmitha že vnela odločilna bitka. Telegramov prihaja iz Južne Afrike jako malo in ti so tako lakonični, da je občinstvo prav vznemirjeno.

London 18. januarja. „Morning Post“ javlja, da so francoska, ruska, angleška in nemška vlada storile skupne korake v Washingtonu glede stališča Združenih držav napram Kitajski in njih politike na Filipinah.

Avstrijska specialiteta. Na želodcu bolehalim ljudem priporočati je porabo pristnega „Moll-ovega Seidlitz-praška“, ki je preskušeno domače zdravilo in vpliva na želodec krepilno ter pospešilno na prebavljenje in sicer z rastočim uspehom. Skatljica 2 K a. v. Po poštne povzetji razpošilja to zdravilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj, DUNAJ, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi zahtevati je izrečno MOLL-ov prepat, zaznamovan z varnostno znamko in s podpisom. 5 (11-1)

Dež. gledališče v Ljubljani.

Štev. 52.

Dr. pr. 990.

V petek, dne 19. januarja 1900.

Noviteta!

Noviteta!

Prvikrat v sezoni:

Izmajlov.

Drama v štirih dejanjih, spisal A. Aškerc. Režiser g. Rudolf Inemann.

Blagajnica se odpre ob 7. uri. — Zatelek ob 1/2 8. uri. — Konec ob 10. uri. Pri predstavi sodeluje orkester sl. c. in kr. peh. polka Leopold II. št. 27.

Prihodnja predstava v nedeljo, 21. januarja 1900. Na korist režiserju Rudolfu Inemannu: „Od stopnje do stopnje“.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m. Srednji zračni tlak 736-0 mm.

Januar	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C.	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
17.	9. zvečer	731-4	2-7	sl. zahod	oblačno	0-0 mm
18.	7. zjutraj	728-3	3-7	sl. jzhod	oblačno	0-0 mm
	2. popol.	726-8	4-3	sl. sever	oblačno	0-0 mm

Srednja včerašnja temperatura 3-3°, normale: -2-5°.

Dunajska borza

dne 18. januarja 1900.

Suopni državni dolg v notah	99	K	80	h
Skupni državni dolg v srebru	99	K	55	
Avstrijska zlata renta	98	„	90	„
Avstrijska krona renta 4%	98	„	95	„
Ogrska zlata renta 4%	98	„	70	„
Ogrska krona renta 4%	94	„	95	„
Avstro-ogrsko bančne delnice	130	„	70	„
Kreditne delnice	234	„	60	„
London vista	242	„	25	„
Nemški drž. bankovci za 100 mark	118	„	15	„
20 mark	23	„	62	„
20 frankov	19	„	20	„
Italijanski bankovci	89	„	50	„
C. kr. cekini	11	„	42	„

Iščejo se za celo

dobri agentje, ki imajo dosti znanja s pri-

Ponudbe pod šifro „Privat“ na ekspeditelje anone H. Schalek, na Dunaji I.

(67-2)

Izvod iz voznega reda

Odhod iz Ljubljane juž. kol. **Proga** **čez Trbiž**. Ob 12. uri 5 m. po aoci osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Ansee, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. zjutraj osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, čez Amstetten na Dunaj. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih v Linc. — Ob 11. uri 50 m. dopoldne osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Geneve, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzenj, Marijine vane, Heb, Franzove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. — **Proga v Novo mesto in v Kočevje**. Osobni vlaki: Ob 6. uri 54 m. zjutraj, ob 1 uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano** juž. kol. **Proga iz Trbiža**. Ob 5. uri 46 m. zjutraj osobni vlak z Dunaja via Amstetten, Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Lienca, St. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne osobni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer osobni vlak z Dunaja, Solnograda, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih iz Linca. — **Proga iz Novega mesta in Kočevja**. Osobni vlaki: Ob 8. uri in 21 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 48 m. zvečer. — **Odhod iz Ljubljane** drž. kol. v **Kamnik**. Ob 7. uri 23 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 10 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano** drž. kol. iz **Kamnika**. Ob 6. uri 56 m. zjutraj, ob 11. uri 8 m. popoldne, ob 6. uri 10 m. zvečer. (4)

10 kron nagrade

istemu, ki mi prvi vé povedati, kdo je bil dotični surovež, ki je mojega psa (belega Foxterierja) danes dopoldne med 1/4 — 1/2 12. uro popolnoma polil s terpentinom, da se je uboga žival od bolečin valjala po tleh in po vsakem, ki se jej je približal, da bi jo osnažil, kot besna grizla. Ker se pes bliža le jako dobro znanim osobam, je bil gotovo ujet in sta ga dve osobi morali držati, da sta ga trpinčili.

V Ljubljani, dne 17. januarja 1900.

(152)

C. J. Hamann.

Za mnogobrojna naročila

izvrstno pivo

iz češke delniške pivovarne v Budjevicah

v sodih in steklenicah po konkurenčnih cenah

se priporoča

Anton Ditrich, Ljubljana

Marije Terezije cesta štev. 2.

Češka delniška pivovarna v Budjevicah je dobila na strokovni izlozbi v Stuttgartu l. 1897 **jedino „prvo častno nagrado“** izrecno „za izvrstno pivo“. (2261-14)

Abiturijent

s prav dobrim gimn. maturitetnim spričevalom, išče službe v kakem uradu ali pisarni. Ponudbe prosi: A. R. H. poste restante, Žužemberk. (104-3)

Prodajalka

izurjena, vešča slovenskega in nemškega jezika ter računstva, sprejme službo takoj. Ima dobra spričevala.

Naslov se izve v upravnistvu „Slov. Naroda“. (154-1)

Koncipijenta

tudi mlajšega, sprejemem takoj pod ugodnimi pogoji.

Dr. Valentin Krisper

(146-2)

odvetnik v Ljubljani.

Bordeaux-in Marsala-vino.

Izborna stara vina

pripravna posebno za bolnike in okrevajoče, kateri potrebujejo krepčalnih in ojačevalnih sredstev. (2291-5)

Steklenica 3/4 litra držeča 1 gld.

Lekarna Piccoli v Ljubljani.

Vnanja naročila proti povzetju.

Šivalni stroji

najboljši in najcenejši.

Cenj. g. ženinom in gdč. nevestam

srebrnine in zlatnine, ure, verižice, prstane, stenske ure, budilke. Namizna oprava (žlice, vilice, nože) iz pravega in kina srebra.

Vse to po jako nizkih cenah in najnovejše vrste.

(123-2)

Za obilen obisk se priporočam z vsem spoštovanjem

Fr. Čuden

urar na Velikem trgu nasproti rotovža.

Styria novi modeli
1890-1900
imam že v zalogi.

C. kr. priv. občna „Assicurazioni

zavarovalnica Generali“ v Trstu.

Ustanovljena leta 1831.

Vložna glavnica in garancijski zaklad znaša nad 153 milijonov kron.

Tvrdka J. C. Mayer

katera je imela tukajšnje

glavno zastopništvo za Kranjsko

c. kr. priv. občne zavarovalnice „Assicurazioni Generali“ v Trstu

dolgo vrsto let, odložila je to zastopništvo z dnem 1. januarja t. l.

Tajnikom in voditeljem tega glavnega zastopa

imenoval se je vsled predloga gospoda J. C. Mayer-ja

gospod J. N. RÖGER ml.

kateri je doslej oskrboval posel glavnega zastopa pod vodstvom tvrdke J. C. Mayer.

Centralno ravnateljstvo.

(96-3)